

Dato/Sted: 11. mars 2020, Guovdageaidnu

Fra/til: 09.00 - 11.30

Referent: Ole Martin Svendsen

Møteleder: Statsråd Linda Hofstad Helleland

Til stede: Fra politisk ledelse i Sametinget:
President Aili Keskitalo
Rådsmedlem Silje Karine Muotka
Politisk rådgiver Eirik Larsen

Fra politisk ledelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementet:
Distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland
Statssekretær Anne Karin Olli
Politisk rådgiver Maren Aasan

Fra administrasjonen på Sametinget:
Direktør Rune Fjellheim
Avdelingsdirektør Hege Fjellheim
Avdelingsdirektør Tommy Somby
Avdelingsdirektør Risten Länsman
Rådgiver Ole Anders Turi

Fra embetsverket i Kommunal- og moderniseringsdepartementet:
Ekspedisjonssjef Bjørn Olav Megard
Avdelingsdirektør Kristin Solbjør
Avdelingsdirektør Marit Aaberg
Seniorrådgiver Ole Martin Svendsen
Seniorrådgiver Kjetil Vevle

Halvårlig møte mellom Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet 11. mars 2020

1. Språksaker

a) Oppfølging av Hjertespråket

Sametinget er skuffet over manglende framdrift og registrerer at det igjen er forsinkelser i oppsatt tidsplan. Det forventes mer progresjon og kontinuitet i dette arbeidet.

I det samiske forvaltningsområdet er det mange kommuner som ikke klarer å følge opp de påleggene de har knyttet til samiske språkkrav. Det fungerer ikke godt med samme modell for alle kommuner, og Sametinget ønsker derfor en mer differensiert ordning, med lovkrav.

Sametinget har selv igangsatt flere prosjekter innenfor språk: felles grenseopplæring, prosjekt for barnehagen (også grenseoverskridende).

Stort arbeid rundt fagfornyelsen, prioritering av språkteknologi, digitale lesetjenester m.m. Ulike prosjekt ifm. språkuka, arrangering av utdanningsseminarer, seminarer om stedsnavn, utredning om skolte-, ume- og pitesamisk og enighet med Finansdepartementet om registrering av språk i Folkeregisteret.

Sametinget får imidlertid gjort lite med offentlige tjenester uten departementets hjelp.

Presidenten lurte på videre framdrifts- og tidsplan og ønsket egne statusmøter. Presidenten ønsket også svar på om departementet kan love at det fremmes en lovproposisjon i denne perioden.

Statsråden svarte at det er ingen tvil om at dette er en viktig sak, men mente at tidsplanen har vært for ambisiøs. Departementet har måttet prioritere internt, og ikke hatt tilstrekkelige ressurser til å prioritere dette nok. Det er også komplisert og tidkrevende arbeid å samordne med andre departement.

Statsråden mente at det er for tidlig å ha statusmøter nå og at man først må komme videre med arbeidet og ha noe konkret å presentere.

Det vil ikke være endring i regjeringens engasjement, men det vil være en trinnvis prosess, med tema for tema som må diskuteres i regjeringen. Saken må altså til regjeringen flere ganger.

Statsråden kan heller ikke garantere at det fremmes en lovproposisjon i denne perioden. Det må lages en realistisk plan som vi kan stå inne for. Departementet er opptatt av fortsatt framdrift, men arbeidet er komplisert

og vil ta tid. Det kan derfor ikke gis noen garantier, men det er ingen signaler som tilsier at saken skal nedprioriteres.

Sametinget presiserte at det er mulig å legge opp til politiske møter for å avklare delspørsmål, spesielt de som ikke må koordineres med alle departementer, slik som kommunekategorier. Sametinget mente at å avklare delspørsmål vil bidra til å sikre fremdrift i arbeidet.

Konklusjon: KMD kommer tilbake til Sametinget med forslag til tidsplan innen utgangen av april. I den forbindelse vil det være naturlig å se på opplegg for politiske oppfølgingsmøter.

b) Samisk språkuke

Sametinget orienterte. De gjennomførte språkuka i oktober, som var meget vellykket og oppnådde god mobilisering rundt samiske språk. Hilsen fra statsministeren ble satt pris på. Sametinget skal evaluere språkuka, men har allerede nå bestemt seg for å gjennomføre ny språkuke i 2020.

Sametinget håper KMD vil bidra og oppfordre andre departementer til å delta. I år skal språkuka gjennomføres i samarbeid med de svenske og finske sametingene. Sametinget håper dette kan bli en fast, årlig hendelse som gir synlighet også i regjeringsapparatet.

Statsråden syntes det var positivt at Sametinget vil gjennomføre ny språkuke, og ba om innspill til hvordan KMD kan bistå.

Konklusjon: Sametinget holder KMD orientert og kommer ev. tilbake med innspill til hvordan KMD kan bistå i uke 43.

c) Sámi Giellagáldu

Sametinget orienterte om at arbeidet med ny organisasjonsmodell er ferdig og at det er enighet med de andre sametingene om vedtektene. Saken skal behandles i plenum i juni. Institusjonen skal etter planen være etablert i løpet av året.

Finansiering blir delt mellom de tre sametingene. Organet vil være underlagt et eget styre, og det blir oppnevnt to styremedlemmer fra hvert sameting.

2. Nordisk samekonvensjon

Statsråden orienterte om at regjeringen ikke har konkludert. Det er derfor ikke mye nytt å melde om denne saken.

Departementet opplyste at svensk side foreløpig ikke har avvist gjenåpning. Finland har ny regjering, så saken er foreløpig uavklart også fra deres side.

3. Konsultasjonsloven og videre prosess

Statsråden orienterte om at departementet sendte proposisjon og veileder på høring i november, med høringsfrist 29. februar 2020. KMD har mottatt over 100 høringssvar med flere konkrete innspill. Forslaget får mye støtte, særlig fra kommunene. Saken blir fremmet for Stortinget så raskt som mulig, men mye arbeid gjenstår.

KMD anslår at et utkast muligens kan være klar til ett av høstens plenum.

4. Beaivváš og Samisk videregående skole (byggeprosjekt)

Sametingspresidenten takket for de signalene som har kommet fra regjeringens side. Oppstart forprosjekt (OFP) er ferdig, alle parter er samstemte og behovet er godt kjent. Er neste steg regjeringsbehandling?

Statsråden svarte at det er flere involverte statsråder i dette prosjektet. Det jobbes med å få dette opp i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Kulturministeren og kunnskapsministeren håndterer denne saken.

5. Reindriftssaker

a) Beitekrisen

Sametinget har dialog med LMD om saken. Krisefond måtte prioriteres i reindriftsforhandlingene pga. uforutsette værforhold. Det er ventet søknader om erstatningsbeløp på 25–30 mill. kroner. I år er det kriseår med mye snø og islag som gjør det vanskelig å beite. Fôr fra Finland er oppe som forslag, siden man går tom for fôr allerede i mars. Flokkene sprer seg. Utfordringene kan gi problemer for flokkstruktur seinere. Sametinget mener krisen får lite oppmerksomhet og ber om forståelse for at dette er en krise og at den kan vedvare i flere år.

Statsråden er veldig klar over beitekrisen. Som distriktsminister har hun veldig god dialog med landbruks- og matministeren. Hun synes det er bekymringsfullt å høre hvilken innvirkning krisen har på det samiske samfunnet.

Statssekretær Olli viste til at LMD har høy oppmerksomhet på situasjonen og jobber med saken.

b) Norsk/svensk beitekonvensjon

Sametinget minnet om at enkelte distrikt ikke kan bruke beiter i Sverige, slik de gjorde før reinbeitekonvensjonen løp ut. Sametinget har blitt

orientert via media om at det har vært møte mellom LMD og svenske myndigheter om saken.

Sametinget pekte på at saken er overmoden på alle måter. Det har vært en arbeidsgruppe for dette siden 2014. Den opprinnelige planen fra 2004 er ikke realiserbar, kanskje særlig på grunn av motstand på svensk side. Det svenske sametinget er enig med det norske. Konfliktene eskalerer over generasjoner fordi dette ikke finner en løsning. Det er stor mangel på kontinuitet i saken, særlig pga. manglende avklaring rundt ny svensk regjering.

Sametinget hadde siste møte med LMD om saken for et år siden, og har god dialog med LMD. Sametingene kan bistå her hvis ønskelig.

Statsråden vil se på hvordan dette kan løses, sammen med landbruks- og matministeren.

6. Orienteringssaker fra Sametinget

a) Utfordringer ved registrering i Sametingets valgmanntall

Sametinget opplevde på nyåret at det var uregelmessigheter med valgmanntallet. Feilen ligger hos folkeregisteret. Det er mellom 15 og 20 dokumenterte tilfeller av manglende registreringer. Dette er skuffende fordi folkeregisteret har stor tillit i det samiske samfunnet. Sametinget er i dialog med folkeregisteret og Valgdirektoratet om saken.

b) Felles valgdag for Sametingene

Samisk parlamentarisk råd har sett på muligheten for en felles valgdag for sametingene, siden sametingsvalget forsvinner litt i stortingsvalget. De har en langsiktig plan om harmonisering mellom de tre sametingene. Første praktiske mulighet for gjennomføring er 2028.

Statsråden syntes det er positivt at sametingene vurderer denne muligheten.